

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 49/22
Люксембург, 22 март 2022 г.

Решения по дела C-117/20
bpost и C-151/20 Nordzucker и др.

Кумулиране на производства и санкции с наказателноправен характер в правото в областта на конкуренцията: Съдът прецизира защитата, която предоставя правото на Съюза срещу двойното наказване

Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) предвижда, че „[н]икой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказван за престъпление, за което вече е бил оправдан или осъден на територията на Съюза с окончателно съдебно решение в съответствие със закона“. С две постановени днес решения Съдът се произнася по обхвата на защитата, която предлага тази забрана на двойното наказване (която се нарича също принцип *ne bis in idem*) в правото в областта на конкуренцията.

Делото bpost

На дружеството bpost са наложени последователно глоби от два национални органа. През юли 2011 г. регулаторният орган за пощенския сектор му налага първа имуществена санкция в размер на 2,3 милиона евро, като стига до извода, че системата на отстъпки, прилагана от bpost от 2010 г., е дискриминационна спрямо някои от неговите клиенти. През март 2016 г., това решение е отменено от Cour d'appel de Bruxelles (Апелативен съд Брюксел, Белгия) с влязло в сила решение¹, с мотива че разглежданата ценова практика не е дискриминационна.

През декември 2012 г. органът по конкуренцията междувременно налага на bpost глоба от близо 37,4 милиона евро за злоупотреба с господстващо положение поради прилагането на същата система на отстъпки между 2010 г. и юли 2011 г. Дружеството bpost оспорва пред Апелативен съд Брюксел редовността на тази втора процедура с оглед на принципа *ne bis in idem*.

Делото Nordzucker и др.

Върховният съд на Австрия е сезиран от австрийския орган по конкуренция с жалба в производство, което има за цел да се установи, че Nordzucker, германски производител на захар, е нарушил правото на Съюза в областта на картелите и австрийското конкурентно право, както и да бъде осъден Südzucker, друг германски производител на захар, да заплати глоба за същото нарушение. Това производство се основава по-специално на телефонен разговор, в който представителите на тези две предприятия са обсъдили австрийския пазар на захарта. Този разговор вече е бил споменат от германския орган по конкуренция в решение, което е влязло в сила. С това решение посоченият орган установява, че двете предприятия са нарушили както правото на Съюза, така и германското конкурентно право, и налага имуществена санкция в размер на 195,5 милиона евро на Südzucker.

¹ Това съдебно решение е постановено след преюдициално запитване до Съда (решение от 11 февруари 2015 г..., bpost, [C-340/13](#)).

Големият състав на Съда припомня в двете дела, че прилагането на принципа *ne bis in idem* зависи от две условия: необходимо е, от една страна, предходно решение да е станало окончателно (условието „bis“), и от друга страна, едни и същи деяния да са били предмет на предходно решение и на последващи производства или решения (условието „idem“).

Съдът пояснява, че **в правото в областта на конкуренцията, както във всяка друга област на правото на Съюза, релевантният критерий за преценката за наличието на едно и също престъпление („idem“) е идентичността на фактите**, а именно наличието на съвкупност от неразделно свързани помежду си конкретни обстоятелства, довели до окончателното оправдаване или осъждане на съответното лице. Той припомня обаче, че в закон могат да бъдат налагани ограничения на упражняването на основно право като предоставеното със забраната на двойното наказване (принципа *ne bis in idem*), ако зачитат основното съдържание на тези права, ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес.

Делото *bpost*

Според Съда закрилата, предоставена от Хартата, **допуска**, предвид тази възможност за ограничаване на прилагането на принципа *ne bis in idem*, дадено предприятие да бъде санкционирано за **нарушение на конкурентното право**, когато за същото деяние **спрямо него вече е прието** окончателно решение за **неспазване на секторна правна уредба** (например правната уредба на пощенския сектор, регламентираща дейностите на *bpost*). Това кумулиране на производства и санкции обаче **е обусловено** от наличието на **ясни и точни правила**, които позволяват да се предвиди кои действия и бездействия могат да бъдат предмет на кумулиране, както и **координирането между двата компетентни органа**. Освен това двете производства трябва да са били проведени достатъчно координирано в **близък период от време** и **съвкупността от наложените санкции трябва да съответства на тежестта на извършените нарушения**. В противен случай **вторият публичен орган, който се намесва, нарушава забраната за двойното наказване с образуването на производството**.

Делото *Nordzucker*

Според Съда принципът *ne bis in idem* **допуска** дадено предприятие да бъде преследвано от органа по конкуренцията на дадена държава членка и да му бъде наложена глоба за нарушение поради **поведение**, което е имало **антиконкурентна цел или антиконкурентни последици на територията на тази държава членка**, макар че това поведение **вече е посочено** от орган по конкуренцията в **друга държава членка** в **окончателно решение**. Съдът обаче подчертава, че **последното решение не трябва да се основава на установяването на антиконкурентна цел или антиконкурентни последици на територията на първата държава членка**. Ако това е така, напротив, **вторият орган по конкуренция, който образува производство във връзка с тази цел или тези последици, нарушава забраната за двойното наказване**.

С последният поставен въпрос по това дело Съдът е запитан относно приложимостта на принципа *ne bis in idem* в производство, свързано с прилагането на програма за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер, в което не е наложена глоба. Съдът посочва в това отношение, че принципът *ne bis in idem* е приложим за производство по прилагане на конкурентното право, в което поради обстоятелството, че участник в него е включен в националната програма за освобождаване от глоби и за намаляване на техния размер, може само да се установи нарушение на това право.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

Пълният текст на съдебните решения и резюметата ([C-117/20](#) и [C-151/20](#)) е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293